

سال ششم

مورخه ۱۵ تیر ماه ۱۳۱۲

شماره ۱۳۴۷

مجله رسمی وزارت عدلیه

(نقت)

یعنی (وغن متخام و گازهای طبیعی و قیرها (اسفالت ها) و مرمه های طبیعی و تمام مشتقات دیگری که با از مواد مذکوره حاصل میشود یا بوسیله اختلاط و امتزاج این مواد بمواد دیگری بدست میآید

عملیات کمیائی در ایران

یعنی تمام عملیات صنعتی و تجاری و فنی که کمیائی منحصرأ برای اجرای این امتیاز انجام میدهد
ماده اول - دوات برطبق مقررات این امتیاز حق مانع لغیر تخصص و استخراج نفت را در حدود حوزه امتیاز بکمیائی اعطا میکند و همچنین حق انحصاری تصفیه و هر نوع عملی را در نفتی که خود تحصیل کرده و ثمره آن برای تجارت خواهد داشت و همچنین دولت در تمام وسعت خاک ایران بکمیائی حق غیر انحصاری حمل و نقل نفت و تصفیه و هر نوع عملی در آن و تهیه آن برای تجارت و همچنین فروش آن در ایران و صادر کردن آن را اعطا مینماید.

ماده دوم - الف - حدود حوزه امتیاز تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۸ عبارت خواهد بود از حوزه که واقع است در جنوب خط بنفشی که در روی نقشه که طرفین امضاء کرده و منضم بقرار داد است رسم شده است.

ب - کمیائی باید منتهی تا ۳۱ دسامبر ۱۹۳۸ در حوزه مذکور در فوق يك باچندین قطعه زمین را بهر شکل و وسعتی و در هر نقطه که مقتضی میدارد انتخاب نماید مجموع سطح يك با چند قطعه که انتخاب شده باشد نباید از یکصد هزار میل مربع انکلیسی تجاوز نماید .

هر میل ساده مطابق است با يك هزار و شش صد و نه متر .

کمیائی در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۰۸ باقبل از آن يك قطعه یا قطعاتی را که بطریق فوق انتخاب کرده کتبا بدوات اطلاع خواهد داد .

مراطلاع نامه نقشه ها و اعلانات لازمه برای تشخیص و تحدید قطعه یا قطعات منتخبه از طرف کمیائی ضمیمه خواهد شد

ح - بعد از تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۸ کمیائی دیگر حق

۱۰-۳۱۲۴

تاریخ

نمبر ۲۳۹۹

وزارت جالبه مالیه

اعطای امتیاز نفت بشرکت نفت انگلیس و ایران محدود
مصدوبه ۷ خردادماه ۱۳۱۲ قرار داد امتیازی که ازطرف دوات
شاهنشاهی به شرکت نفت انگلیس و ایران محدود در ۲۹
آوریل ۱۹۳۳ اعطاء گردیده است
مقدمه

بقصد برقرار کردن امتیاز جدیدی بجای امتیازی که در
تاریخ ۹۰۱ و بوسیله ام نکس داری داده شده بود این امتیاز
را دولت ایران اعطا و کمیائی نفت انگلیس و ایران محدود
آنها قبول مینماید .
روابط طرفین مذکور در فوق در آتی برطبق این قرارداد
خواهد بود

تهریفات

بعضی اصطلاحات مستعمله در این قرارداد قطع نظرات هر
معنی دیگری که ممکن است در حال با در آتی در موارد دیگر
داشته باشد در این قرار داد مطابق تعریفات ذیل معنی خواهد شد

دوات

یعنی دولت شاهنشاهی ایران

کمیائی

یعنی شرکت نفت انگلیس و ایران محدود و تمام شرکت
های تابع آن

شرکت نفت انگلیس و ایران محدود

یعنی شرکت نفت انگلیس و ایران محدود با هر شخص
حقوقی دیگری که با تصویب دولت ایران مطابق ماده ۲۹ - این
امتیاز بدو منتقل شود .

شرکت تابعه

یعنی هر شرکتی که در آن کمیائی حق تعیین نیش از
صف مدیران را مستقیماً یا غیر مستقیم داشته باشد و بالا که کمیائی
در آن شرکت بطور مستقیم یا غیر مستقیم مالک يك قدرتی - سهام
باشد که بیش از صدی پنجاه حق رای در مجمع عمومی شرکت

۴ - اماکن مقدسه و اشیای تاریخی و محل های کهنه جنبه تاریخی دارند و همچنین توابع آن ها تا دوست مeters مسافت از مقررات مذکوره مستثنی هستند.

و - گمیانی حق غیر انحصاری خواهد داشت که فقط در حوزه امتیازی آن جای دیگر و از هر زمین باین متعلق به دولت برای مصرف عملیات خود از هر نوع خاک و شن و آهک و سنگ و گچ و مصالح ساختمانی دیگر مجازا استفاده نماید.

مسلم است که اگر استفاده از مواد مذکوره موجب ضرر شخص ثالثی باشد باید گمیانی جبران خسارات ذوی الحقوق را بنماید.

ماده پنجم - عملیات گمیانی در ایران به طریق ذیل محدود میشود.

۱ - ساختمان هر خط آهن و هر بندر جدیدی موقوف به حصول موافقت قبلی بین دولت و گمیانی خواهد بود.

۲ - اگر گمیانی توسعه ارتباط تفری و تلگرافی و تلگراف بی سیم و هوا پیمانی فعلی خود را در نظر داشته باشد قبل از تحصیل اجازه دولت در این خصوص اقدامی نمی تواند بکند.

اگر دولت برای دفاع ملی یا در موقع پیش آمدهای فوق العاده دیگری احتیاج بواسطه نقلیه و وسائل ارتباطیه گمیانی پیدا کند تعهد می نماید حتی الامکان کمتر موجب تضییع عملیات گمیانی بشود و نیز خساراتی را که از این خیت متوجه گمیانی می گردد بطور حقانیت جبران نماید.

ماده ششم - الف - گمیانی مجاز است بدون تحصیل جواز مخصوصی

آنچه را که منحصر برای مصرف اعضاء و مستخدمین خود لازم دارد وارد نموده و حقوق گمرکی و مالیات های معموله حين ورود را پردازد.

گمیانی تدابیر لازم را اتخاذ خواهد نمود که اجناس وارده باشخصی غیر مستخدمین خودش فروخته یا واگذار نکند.

ب - گمیانی بدون تحصیل جواز مخصوصی حق خواهد داشت که لوازم و مصالح و آلات طبی و جراحی و ادویه را که برای مریض خانه ها و مطب های خود در ایران لازم دارد وارد نماید و اشیاء و اجناس مذکوره در موقع ورود از تادیه حقوق گمرکی و هر نوع مالیات و عوارض بدولت و ادارات محلی معاف خواهد بود.

ج - بدون تحصیل هیچ گونه جوازی و بدون پرداخت هیچ نوع حقوق گمرکی و مالیات و عوارض بدولت و ادارات محلی گمیانی حق خواهد داشت آنچه را که منحصر برای عملیات خود در ایران لازم دارد وارد نماید.

د - صادرات نفتی از پرداخت حقوق گمرکی و هر نوع مالیات و عوارض بدولت و ادارات محلی معاف خواهد بود.

ماده هفتم - الف - گمیانی و مستخدمینش از حمایت قانونی دولت بهره مند خواهند بود.

تفحص و استخراج نفت را جز در قطعه یا قطعاتی که مطابق بند Paragraphe ب فوق انتخاب کرده است نخواهد داشت و حوزه امتیاز شد از این تاریخ عبارت خواهد بود از قطعه یا قطعاتی که بدین طریق انتخاب گردیده و از انتخاب آن ها نیز به ترتیب مذکور در فوق به دولت اطلاع داده شده باشد.

ماده سوم - گمیانی حق غیر انحصاری ساختن و داشتن اوله های محل حمل نفت را خواهد داشت گمیانی در تعیین محل سیر اوله های نفت خود و به کار انداختن آن ها - مختار است.

ماده چهارم - الف هر زمین باین متعلق بدولت که گمیانی برای عملیات خود در ایران لازم بداند و از برای مقاصد عمومی مورد احتیاج دولت نباشد مجازا بدمیانی واگذار خواهد شد.

طریقه تحصیل اراضی مذکور به ترتیب ذیل خواهد بود هر وقت قطعه از اراضی مذکوره مورد احتیاج گمیانی واقع می شود باید گمیانی يك یا چندین شفته که در روی آن زمین مورد احتیاج یا رنگ آمیزی مشخص گردیده باشد بوزارت مالیه ارسال نماید.

دولت در صورتی که اعتراض نداشته باشد متعهد میشود که در ظرف ۳ ماه از تاریخ وصول تقاضای گمیانی موافقت خود را اظهار بدارد.

ب - اراضی دائر متعلق بدولت را که گمیانی احتیاج پیدا می کند بطریقی که در جزء قبل مذکور است از دولت تقاضا خواهد کرد و دولت در ظرف سه ماه موافقت خود را در مقابل تقاضای گمیانی دائر بدردش آن اراضی اشعار خواهد داشت - در صورتی که دولت اعتراض و احتیاجی به اراضی مزبور نداشته باشد قیمت این اراضی را گمیانی تادیه خواهد کرد قیمت مزبور باید عادلانه باشد و از قیمت متعارفی اراضی که از همان نوع بوده و همان مصرف را داشته و در همان حوزه واقع شده باشد نباید تجاوز نماید.

ج - در صورتی که دولت در مقابل تقاضای پیش بینی شده در جزء های ۱ تا ۳ موافقت نکند یا در ظرف ۳ ماه از تقاضای دومه از تاریخ وصول تقاضای مزبور گمیانی تذکر نامه جدیدی بدولت خواهد فرستاد چنانچه بتذکر نامه مزبور نیز در ظرف يك ماه از تاریخ وصول جوابی داده نشود سگوت دولت بمنزله تصویب ناقدی خواهد گردید.

د - اراضی را که متعلق بدولت نیست و برای گمیانی لازم باشد یا توافق با صاحبان اراضی مزبور و یا توسط دولت گمیانی تحصیل خواهد کرد.

در صورت عدم حصول موافقت در قیمت دولت به صاحبان اراضی مزبور اجازه نخواهد داد که بیش از نرخ متعارفی اراضی مشابه مجاور مطالبه نمایند برای تقویم اراضی مذکور منظوری که گمیانی از مصرف آن ها دارد مآخذ قرار داده نمی شود.

ماده در مواقع تقسیم منافع سهام عادی پرداخته خواهد شد

II I - در موقع انقضاء این امتیاز و همچنین در صورت غارت آن از طرف کمیانی مطابق ماده ۲۶ کمیانی مبالغی مساوی بیست صد از باب های ذیل را بدولت ایران تادیه خواهد کرد

الف - از فاضل بین مبالغ کل ذخایری *general reserve* که کمیانی فقط انگلیس و ایران محدود در تاریخ انقضاء و ترک امتیاز موجود خواهد داشت و مبالغ ذخایری که کمیانی مذکور در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۲ موجود داشته است

ب - از فاضل بین مبالغ موجودی که از طرف کمیانی فقط انگلیس و ایران محدود در تاریخ انقضاء یا ترک امتیاز بحساب منقول میشود و موجودی هایی که در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۲ از طرف کمیانی مزبور بحساب منقول گردیده است پرداخت وجوه لازم التادیه بدولت بر حسب این جزو خواهد شد

بعد از تاریخ تشکیل مجمع عمومی کمیانی که پس از انقضاء یا ترک امتیاز تشکیل میشود انجام خواهد گرفت

IV - دولت حق خواهد داشت که محاسبات مربوط (بجز و الف) را که منتهی تا ۲۸ فوریه هر سال بابت سال گذشته فرستاده میشود تفتیش برسد نمی نماید

V - برای جلوگیری از امکان توجه ضرر بدولت در موقع ترقی و تنزل قیمت پول انگلیس طرفین بشرح ذیل توافق حاصل نمودند

الف - هرگاه موافقی قیمت طلا در لندن از شش لیره استرلینگ در مقابل يك اونس تروی *once troy* تجاوز نماید برای هر پنی *penz* که علاوه بر شش لیره استرلینگ در مقابل يك اونس تروی *once troy* در روز پرداخت قیمت طلا ترقی نماید بر کلیه مبالغ لازم التادیه بدولت از طرف کمیانی بموجب این قرارداد داد (باشتمانی) مبالغی که بر حسب جزو های (I ب) و (III) الف رب این ماده و جزو (I الف) از ماده ۲۳ باید بدولت برسد (بمیزان يك هزار و چهار صد و چهارم مبالغ مزبوره افزوده خواهد گردید

ب - هرگاه موقعی دولت تصور کرد باینکه دیگر طلا مبنای عمومی قیمت ها و معاملات نیست و بطریق تادیه های مذکور در فوق تضمینی را که منظور طرفین است برای دولت فراهم نمی نماید طرفین موافقت نمایند که وضعیت تضمین مزبور را تغییر دهند و در صورت عدم حصول موافقت قضیه مطابق ماده (۲۲) بحکمیت ارجاع خواهد شد و شرایطی را که باید جا نشین تضمین مذکور گردد همین و تاریخ اجرای آن را نیز معلوم خواهد نمود

VI - هرگاه در پرداخت مبالغ لازم التادیه بدولت مطابق تاریخ های مقرر در این قرارداد اتفاق از ناحیه کمیانی تاخیر بعمل آید برای مدت تاخیر از قرارداد پنج درصد در سال فرع وجوه مزبور را کمیانی خواهد پرداخت

ماده یازدهم - ۱ - کمیانی برای مدت سی سال اول عملیات خود در ایران از پرداخت هر گونه مالیاتی که در صورت ادوات و ادارات محلی فعلاً برقرار و یا در آینده وضع شود معاف

ب - دولت در حدود قوانین و مقررات ملکنی همه نوع تشهیلات ممکنه را برای عملیات کمیانی میذول خواهد داشت

ج - هرگاه دولت در حوزه امتیازیه به اشخاص دیگری امتیازانی برای بکار انداختن سایر مخازن اعطا کند باید و دار نماید که احتیاطات لازمه را بعمل آورند که عملیات آن هابه موسسات و عملیات کمیانی خسارتی وارد نسازد

د - کمیانی مکلف است منطقه را که برای ساختن خانه و دگاکن و سایر بنا های دیگر خطرناک است تعیین کند تا دولت بتواند اهالی را مسوق و از سکونت در آن محل منع نماید

ماده هشتم - کمیانی ملزم نخواهد شد که هیچ قسمتی از وجوه خود و مخصوصاً عواید حاصله از فروش صادرات خود را بیولی ایرانی تبدیل نماید

ماده نهم - کمیانی فوراً تدارکات خود را خواهد دید که بوسیله يك کمیانی فرعی استخراج نقطه ایالت کرمانشاه را شروع و در محل تصفیه نماید

ماده دهم ۱ - مبالغی که بر حسب این قرارداد از طرف کمیانی باید بدولت تادیه شود (علاوه بر مبالغی که در موارد دیگر پیش بینی شده) بشرح ذیل تعیین میگردد

الف - حق الامتیاز سالیانه که از اول ژانویه ۱۹۳۳ شروع می شود و مبلغ چهار شیلینگ برای هر تن فنی که برای مصرف داخلی در ایران به روش برسد و یا از ایران صادر شود

ب - پرداخت مبالغی معادل بایست درصد آنچه اضافه بر ۶۷۱۴۵۰ لیره بصاحبان سهام عادی کمیانی نفت انگلیس و ایران محدود توزیع می گردد خواه این توزیع بتوان سهم منافع *Dividende* یکی از سنوات بوده یا از وجوه ذخیره همان کمیانی که اضافه بر ذخایری که در ۳۱ دسامبر ۱۹۳۲ بموجب دفاتر خود موجود داشته باشد

ج - مجموع مبالغی که برای هر سال مسیحی بر حسب جزء های الف و ب از طرف کمیانی بدولت ایران تادیه میشود نباید هرگز از هفتصد و پنجاه هزار لیره استرلینگ کمتر باشد

۱ - تادیه وجوه مذکور در این ماده از طرف کمیانی

بطریق ذیل بعمل خواهد آمد :

الف - ۳۱ مارس و ۳۰ ژوئن و ۳۰ سپتامبر ۳۹ دسامبر هر سال هر آدفعه مبلغ یکصد و هشتاد و هفت هزار و یکصد لیره استرلینگ (تادیه مربوط به ۳۱ مارس ۱۹۳۳ فوراً پس از تصویب این قرارداد بعمل خواهد آمد)

ب - در تاریخ ۲۸ فوریه ۱۹۳۴ و من بعد در همین تاریخ در هر سال حق الامتیاز مربوط بسال قبل بابت هر تن عطر بر حسب جزء (۱) الف پس از وضع مبلغ هفتصد و پنجاه هزار لیره استرلینگ که مطابق جزء (II) الف قبلاً تادیه گردیده است

ج - مبالغ لازم التادیه بدولت بر حسب (I ب) این

يك مدت مناسبی هر موقعی که نماینده دولت تقاضا می کند سواد های صحیح از تمام طرحها و نقشه ها و رسمها و سایر مدارك و اسناد راجع بوضعیت سطح الارضی و طبقات الارضی و حفریات ها مربوط بحوزه امتیازیه که موجود دارد بوزارت مالیه بدهد بملاوه در تمام مدت امتیاز کمیائی تمام اطلاعات مهم علمی و فنی را که از نتیجه عملیات خود در ایران بدست آورده بدولت ارسال خواهد داشت .

تمام اسناد و مدارك مزبوره را دولت بتوان محرمانه تلقی خواهد نمود

ماده چهاردهم الف - دولت بمیل خود در هر موقع مناسبی حق خواهد داشت امر بتفتیش عملیات فنی کمیائی در ایران نموده و برای اجرای این مقصود از اهل خبره و متخصصین فنی مأمورین بکمارد .

ب - کمیائی تمام مدارك و اسناد مربوط باطلاعات علمی و فنی و تمام مؤسسات و وسائل و آلات اندازه گرفتن استخراج نفت را در دسترس مأمورین خبره و متخصصین دولت خواهد گذارد و بملاوه مأمورین مزبور در تمام ادارات کمیائی و در تمام خاک ایران حق تحصیل هر گونه اطلاعاتی را خواهد داشت

ماده پانزدهم - دولت حق تعیین یکنفر نماینده را خواهد داشت و نماینده مزبور (مأمور دولت شاهنشاهی) نامیده شده و اختیارات ذیل را خواهد داشت:

۱ - اطلاعاتی را که در حدود حق صاحبان سهام کمیائی است از کمیائی تحصیل نماید

۲ - در تمام جلسات هیئت مدیره و کمیته های آن و در تمام جلسات مجمع عمومی که برای مذاکره در مسائل راجع به روابط دولت و کمیائی تشکیل شده باشد حضور بهم رساند .

۳ - کمیته ای را که کمیائی بقصد توزیع اعتبار مذکور در ماده ۱۶ و برای نظارت در تحصیل ایرانیان در لندن تشکیل میدهد بتواند رسمی و با حق رای قاطع زیادت نماید .

۴ - تقاضا نماید که جلسات مخصوص هیئت مدیره هر وقت که لازم بداند برای مذاکره در مسائلی که دولت پیشنهاد میدهد تشکیل گردد جلسات مزبوره در مدت ۹۵ روز بعد از وصول تقاضای کتبی به نشی کمیائی تشکیل خواهد شد .

کمیائی ابابت حقوق و سایر مخارج نماینده مزبور سالیانه دو هزار لیبره استرلینك بدولت خواهد پرداخت دولت كتبا کمیائی را از تعیین نماینده مزبور و یا جانشین او مطلع خواهد ساخت

ماده شانزدهم - ا - طرفین تصدیق دارند و قبول میکنند که اصلی که مدار اجرای این قرار داد می باشد آنست که در متافع طرفین - حفظ حد اعلائی منتج بودن و صرفه جوئی در اداره و عملیات کمیائی در ایران ضرورت عالی دارد

۱ - مسلم است که کمیائی صنعتگران و مستخدمین فنی و تجاری خود را باندازه که اشخاص ذی صلاحیت و با تجربه در ایران یافت شود از انباء ایران بابت امتیاز و سایر امور که در این

خواهد بود و در عوض مبالغ ذیل را بدولت تادیه خواهد نمود .

الف - در مدت پانزده سال اول این قرار داد بتاریخ ۲۸ فوریه هر سال و برای اولین مرتبه در ۲۸ فوریه ۱۹۳۴ نه پنس بابت هر تن از شش میلیون تن نفتی که بابت سده گذشته مسیحی مشمول حق الامتیاز مذکور در جزو (I و الف) افزوده ۱۰ میگردد و شش پنس بابت هر تن نفت اضافه بر رقم شش میلیون تن مذکور در فوق تادیه خواهد نمود .

ب - کمیائی تا این می کند مبالغی را که بر طبق جزوهای فوق الذکر تادیه می نماید هیچوقت از مبالغ دوپست و بیست و پنج هزار لیبره استرلینك کمتر نباشد .

ج - در مدت پانزده سال بعد يك شیلینك بابت هر تن از شش میلیون تن نفتی که بابت سده گذشته مسیحی مشمول حق الامتیاز مذکور در جزو (I و الف) افزوده ۱۰ میگردد و نه پنس بابت هر تن نفت اضافه بر رقم شش میلیون تن مذکور در فوق تادیه خواهد نمود

د - کمیائی تضمین میکند مبالغی را که بر طبق جزو ج - قابل تادیه می نماید هیچ وقت از سصد هزار لیبره استرلینك کمتر نباشد .

۱۱ - قبل از سده ۱۹۶۳ راجع بموزان مبالغی که کمیائی در ازای معافیت کامل عملیات خود در ایران از پرداخت هر گونه مالیاتی بنفع دولت و یا ادارات محلی در مدت سی سال دوم که منتهی بسده ۱۹۹۳ می شود باید بپردازد طرفین توافق نظر حاصل خواهند نمود

ماده دوازدهم - الف - کمیائی راجع بعملیائی که مطابق این قرار داد در ایران مینماید جمیع وسائل معمول و مناسب را برای تأمین صرفه جوئی و استفاده کامل از عملیات خود و برای حفظ مخازن تحت الارضی نفت و برای استفاده از امتیاز خود به طریقی که مطابق آخرین ترقیات علمی وقت باشد بکار خواهد برد

ب - هرگاه در حوزه امتیاز غیر از نفت سایر مواد میادنی و بیشه ها و جنگلهای متعلق بدولت موجود باشد کمیائی نمی تواند آنها را بکار انداخته و استفاده نماید و با مانع عملیات و استفاده دیگران بشود . (شروط براینکه مقررات جزو (ج) از ماده ۷ رعایت شود)

ولی در صورتیکه مواد معدنی و بیشه و جنگلهای مذکور برای تجسس و استخراج نفت لازم باشد کمیائی حق استفاده از آنها را خواهد داشت .

ج - کلبه حفربانی که بشجره اشف نفت نکشته و آب یا مواد قیمتی دیگر در آن پیدا می شود باید برای دولت حفظ شود و فوراً کمیائی دولت را از کشفیات مزبور مطلع سازد و دولت هر چه زود تر ممکن باشد بکمیائی تمام ال خود را نسبت بتصرف حفریات مزبور اعلام خواهد داشت و در صورت تصرف آنها دولت راقبت خواهد کرد که مانع عملیات کمیائی نشود .

ماده سیزدهم - کمیائی تعهد می نماید که بخرج خود و در

خود حق فروش یا انتقال يك یا چندین قسمت از اموال غیر منقول خود را که در ایران موجود است ندارد.

در مدت های مذکور نیز کمیانی حق انتقال و خارج کردن هیچ قسمتی از اموال منقول خود را ندارد مگر آن که اشیاء مزبور از حیز انتفاع افتاده باشد.

ب - در تمام مدت قبل از ده سال آخر امتیاز هیچ قطعه از اراضی را که کمیانی مجازا از دولت تحصیل کرده است نمی تواند انتقال دهد و همچنین هیچ يك از اموال منقول خود را نیز باستانی آن چه غیر مفید و یا این که دیگر مورد احتیاج عملیات گدایی در ایران نیست نمیتواند خارج نماید.

۱۱ - در موقع ختم امتیاز خواه این ختم بواسطه اقسای عادی مدت و یا بهر نحو دیگری پیش آمد کرده باشد - تمام دارائی گدایی در ایران طور سالم و قابل استفاده بدون هیچ مخارج و فیدی متعلق بدولت ایران می گردد.

۱۱ - جمله (تمام دارائی) مشتمل است بر تمام اراضی و ابنیه و کارخانه ها و ساختمان ها و جاه ها و سدهای دریائی و راد ها و لوله های حمل فط و بن ها و رشته تقب های فاضل آب و وسائل توزیع آب و ماشین ها و مؤسسات و تجهیزات از آن جمله آلات و ادوات از هر قبیل و تمام وسائط نقلیه (مثلا از قبیل اتومبیل و گاری و آتروبلان) و تمام جناس انبار شده و سایر انتهای که کمیانی در ایران بحرای اجرای این امتیاز از آن استفاده مینماید.

ماده بیست و یکم - طرفین متعاهدین اعلام می دارند که اجرای این قرار داد مبنی بر اصول متقابل حسن نیت و صداقت و تفسیر منقول و متناسب این قرار داد باشد.

کمیانی صریحا تعهد می نماید که در هر وقت و در هر موقع حقوق و امتیازات و منافع دولت را در نظر داشته و اقدام به هیچ عملی با خود داری از عملی که موجب زیان دولت باشد نباید این امتیاز را دولت لغو نخواهد کرد و مفاد مقررات آن در آئیه بواسطه هیچ قانون عمومی و خصوصی و یا هیچیک از دستورات و نظامات - اداری و یا عیایات مقامات اجرائیه قابل تغییر نخواهد بود.

ماده بیست و دوم الف - در هر قبیل از اختلافات حاصل بین طرفین و مخصوصا اختلافات ناشی از تعبیر مداول این امتیاز نامه و حقوق و مسئولیت های مقرر در آن و همچنین هر اختلاف نظر در مواردی که بموجب این امتیاز نامه محتاج بتوافق نظر طرفین است بطریق حکمیت قطع و فصل خواهد شد.

ب - طرفی که تقاضای حکمیت می کند باید تقاضای خود را بطرف دیگر آتیا ابلاغ نماید.

طرفین هر يك يك حکم معین نموده و حکمین قبل از شروع بحکمیت يك حکم ثالثی انتخاب خواهند کرد هر کاد حکمین نتوانند در ظرف دو ماه نسبت باتمین حکم ثالث توافق نظر حاصل نمایند حکم مزبور را بتقاضای یکی از طرفین رئیس دیوان داری دانی بین المللی تعیین خواهد نمود چنانچه رئیس دیوان داری دائمی بین المللی از حیت

است که مستخدمین غیر فنی کمیانی منحصر از اتباع ایران خواهند بود.

۱۱ - طرفین موافقت مینمایند در اینکه طرح عمومی مطالعه و تهیه نمایند که برطبق آن هر سال و مرتبا مستخدمین غیر ایرانی را تقوید داده و بجای آنها بطور تصاعدی در گونه ترین مدت ممکن از اتباع ایران بکارند.

IV - کمیانی سالیانه مبلغ ده هزار لییره استرلینگ برای اینکه اتباع ایران در انگلستان علوم و فنون مربوط بصناعت نظرا فراگیرند تخصیص خواهد داد اعتبار مذکور بوسیله يك کمیته که مطابق ماده ۱۵ تشکیل می شود بصرف خواهد رسید.

ماده هفدهم - کمیانی تشکیلات و مخارج تأسیسات و تقشیر اداره و مسائل صحی و صحت عمومی را مطابق جدید ترین طریق حفظ الصحة معموله در ایران در تمام اراضی آئیه و مساکن اعضاء و عملجات خود که در حوزه امتیازیه کار می کنند به عهده میگیرد.

ماده هیجدهم - هر وقت کمیانی سهام جدیدی برای عامه اشاعه میدهد باید دفاتر ثبت تقاضای اشتراک آنرا در همان موقع که در سایر نقاط شروع می شود در طهران نیز برقرار نماید.

ماده نوزدهم - کمیانی برای احتیاجات داخلی ایران و از آن جمله احتیاجات دولت بنزین Motor spirit و نفت لامپ Kerosono و مازوت Fueloil که از نفت ایران حاصل میشود براساس ذیل خواهد فروخت:

الف - در اول ژوئن هر سال کمیانی معدل قیمت های (قوب) رومانی راجع بنزین و نفت لامپ و مازوت و معدل قیمت های (قوب) خلیج مکزیک راجع بهريك از مواد مذکور نسبت به مدت دوازده ماه گذشته تا تاریخ ۳۰ آوریل معین خواهد کرد - ناظرترین معدلهای مذکور اختیار و (اساس قیمت ها) برای سالی که از اول ژوئن شروع می گردد قرار داده می شود قیمت های اساسی بمنزله قیمت در تصفیه خانه تلقی می گردد.

ب - کمیانی بنزین و نفت لامپ و مازوت را بترتیب ذیل خواهد فروخت:

۱ - بدولت برای احتیاجات اختصاصی خودش ولی نه برای فروش بدیگران مطابق (قیمت های اساسی) مذکور در جزو الف فوق با تخفیف بیست و پنج درصد.

۲ - بسایر مصرف کنندگان مطابق همان (قیمت اساسی) با تخفیف دوازده درصد.

ج - کمیانی حق دارد که بقیمت های اساسی مذکور در جزو الف مخارج حقیقی حمل و نقل و توزیع و فروش و همچنین مالیات و عوارض موضوعه بر محصولات مزبور را بفرزاید.

د - دولت صادر کردن محصولات نفتی را که مطابق مقررات فرق کمیانی فروخته است قلعن خواهد کرد.

ماده بیستم ۱ - الف - در مدت ده سال آخر امتیاز و یا در فاصله دو سال پس از اطلاع قبلی که راجع بترك امتیاز مطابق ماده ۲۵ داده می شود کمیانی جز بشرکت های تابع

ملیت و تابعیت مطابق جزو (ج) حائز شرایط لازمه برای تعیین حکم ثالث نباشد حکم ثالث بوسیله نایب رئیس دیوان مزبور معین خواهند شد.

ج - حکم ثالث باید از مملکت ایران و یا انگلیس نباشد و علاوه ارتباط نزدیک نیز نه به ایران و نه با انگلیس از حیث تعلق بیگی از مستملکات یا ممالک تحت الحمايه و یا مستعمرات و ممالک تحت قیمومت و ممالکی که بوسیله یکی از مملکتین مذکور در فوق اداره و یا اشغال شده و یا مثل این که در خدمت یکی از ممالک مزوره بوده و یا می باشد نداشته باشد. د - اگر یکی از طرفین شصت روز بعد از وصول تقاضای حکمیت طرف مقابل حکم خود را معین نکرده و یا تعیین آن را بطرف دیگر ابلاغ ننماید طرف مزبور حق خواهد داشت که از رئیس دیوان دائمی بین المللی (یا از نایب رئیس درموردی که مطابق قسمت اخیر جزو (ب) پیش بینی گردیده) تقاضا نماید که یک حکم منفرد ذی صلاحیت مطابق مقررات مذکور در فوق تعیین کند و در این صورت اختلاف موجود بوسیله حکم منفرد مزبور قطع و فصل خواهد گردید.

ه - اصول محاکمات در حکمیت مطابق همان اصولی خواهد بود که در موقع حکمیت در دیوان دآوری دائمی بین المللی معمول و مجری است.

و - وقت و محل حکمیت را بر حسب مورد حکم ثالث یا حکم منفرد مذکور در جزو (و) معین خواهد گردید.

ز - حکم حکمیت مستند بر اصول قضائی مذکور در ماده ۱۳۸ اساس نامه دیوان دآوری دائمی بین المللی بوده و قابل تجدیدنظر نخواهد بود.

ح - مخارج حکمیت بشعوی که در رای حکمیت معین می شود تادیه خواهد گردید.

ماده بیست و سوم - از برای تصفیه کلی تمام دعاوی گذشته دولت از هر قبیل تا تاریخ اجرای این قرار داد (استثنای آنچه مربوط بمالیات های ایران است) کمیانی بخرج ذیل اقدام می کند:

الف - باصله سی روز از تاریخ مذکور مبالغ یک میلیون لیره استرلینگ خواهد پرداخت و علاوه ب - مبالغ لازم التادیه بدولت را بابت عمل کرد سنوات ۱۹۳۱ و ۱۹۳۲ بر مبنای مذکور در ماده ۱۰ این قرار داد به مطابق اساس امتیاز داریس از وضع دویست هزار لیره استرلینگ که برسم مساعده در ظرف سه ۱۹۳۲ بابت حق الامتیاز پرداخته و یکصد و شصت و هزار و چهار صد و سه لیره و سه شلینگ و ده پنس که باختیار درات قبلاً و دیه گذارده شده تصفیه و تادیه خواهد گردید.

ب - در همان مدت مذکور در فوق در قبل دعاوی درات بابت مالیات گذشته از تاریخ ۲۱ مارس ۱۹۳۰ الی ۳۱ دسامبر ۱۹۳۲ کمیانی مبالغی بر حسب مبنای مذکور در جزو الف از بند (۱) ماده ۱۱ محاسبه و بدون رعایت تضمین مذکور در جزو (ب) از بند مزبور به دولت تادیه خواهد نمود.

ماده بیست و چهارم - هر گاه بهناحیت اعلاای امتیاز داریس نسبت به قرار داد های اجازه که قبل از اول دسامبر ۱۹۳۲ تا اندازه که امتیاز مزبور اجازه می داده است منعقد گردیده اختلافاتی بین کمیانی و افراد تولید گردد اختلافات مزبور مطابق قواعد تفسیریه ذیل فیصله خواهد یافت:

الف - اگر قرارداد برحسب مدلول خود در آخر امتیاز داریس باید خاتمه یابد تا تاریخ ۲۸ مه ۱۹۶۹ با وجود الغای امتیاز مزبور باعتبار خود باقی خواهد ماند.

ب - هر گاه در قرار داد پس بینی شده باشد که علاوه بر اعتبار آن در مدت امتیاز داریس در صورت تجدید امتیاز قرارداد مزبور نیز تجدید می شود اعتبار آن تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۹۳ باقی خواهد ماند.

ماده بیست و پنجم - در آخر هر سال مسیحی کمیانی حق خواهد داشت که این امتیاز را ترك نماید مشروط بر اینکه دو سال قبل از آن دولت را از نیت خود کتباً مطلع ساخته باشد در خاتمه مدت فوق الذکر کلیه دارائی کمیانی در ایران (بطوریکه در قسمت III ماده ۲۰ تصریح شده) مجرانا و بدون هیچ قیدی بطور سالم و قابل استفاده ملك دولت خواهند شد و کمیانی در این از هر گونه تعهدی بری خواهد بود.

چنانچه نسبت به تعهدات طرفین مربوط بقبل از اقبضای مدت مذکور در فوق اختلافاتی حاصل شود بطریق حکمیت مذکور در ماده ۲۲ قطع و فصل خواهد شد.

ماده بیست و ششم - این امتیاز برای مدتی که ابتدای آن از تاریخ اجزا و انتهای آن در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۹۳ خواهد بود بکمیانی اعطا میگردد.

قبل از تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۹۳ این امتیاز نمیتواند خاتمه پیدا کند مگر در صورتیکه کمیانی مطابق ماده ۲۵ آنرا ترك کند و یا آنرا محکمه حکمیت بر اثر ارتکاب تخلفی از طرف کمیانی نسبت به اجرای مقررات این قرارداد ببطال آنرا اعلام بدارد.

تخلف بمعنی مذکور در فوق منحصر ب موارد ذیل است:

الف - هر گاه مبالغی که برحسب رای محکمه حکمیت باید بدولت پرداخته شود تا يك ماه بعد از تاریخ صدور رای تادیه نکرده.

ب - هر گاه تصمیم بر انحلال اختیاری و یا اجباری کمیانی گرفته شود.

در مورد سایر تخلفاتی که نسبت بمقررات این قرار داد از هر يك از طرفین ناشی شود محکمه حکمیت درجه مسئولیت ها و اثرات مترتبه برانرا تعیین خواهد نمود.

هروغ انتقال امتیاز مشروط بر تصویب دولت خواهد بود. ماده بیست و هفتم - این قرارداد پس از تصویب مجلس و توشیح آن از طرف اعلیحضرت همايونی قابل اجرا میگردد.

در تاریخ ۲۹ آوریل ۱۹۳۳ این قرار داد در طهران منعقد گردید.